

ta šteta mogla izbjeći pažljivim postupanjem sa strane oštećenoga.

U konkretnom slučaju je karakteristična okolnost da se radilo o oštećeniku koji je vršio funkciju broskog motoriste. Prema svojim kvalifikacijama oštećenik je mogao i morao procijeniti stupanj opasnosti koncentracije benzijskih para u brodu na temelju mirisa. Kada je on smatrao potrebnim da o tome upozori zapovjednika, znači da je on uočio odnosnu manu broda i opasnost koja bi mogla biti pro-uzrokovana paljenjem motora i nije smio upaliti motor. Prema tome i on je sam skrivio vlastitu nesreću.

Iz navedenih razloga smatramo da je prvostepena presuda koju je ukinuo Vrhovni privredni sud daleko pravilnija od drugostepene presude.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.XIX-Sl-1242/72-2
od 31.X 1972.

Vijeće: Juraj Bolanča, dr Dušan Arneri, Zorka Perković

Prijevoz kamionom - Danguba kod istovara - Vrijeme početka prijevoza za računanje dangube kod istovara - Kad vozar dobije nalog da robu preveze određenog dana, on ima pravo započeti utovarivanje u 00,00 sati toga dana - Za početak toka vremena istovarivanja treba uzeti u obzir vrijeme kada je kamion mogao doći u mjesto odredišta računajući kod toga vrijeme potrebno za utovar, čas početka prijevoza, i vrijeme prijevoza - Primalac nije dužan započeti istovarivanje ako kamion stigne prije vremena

Tužitelj je špediter, a tuženik je vozar.

Predstavništvo tužene stranke u Osijeku izdalo je tužitelju putem telegrama nalog da 8.XII 1969. utovari u kamione 35.000 limenki pasterizirane višnje, s tim da se roba otpremi u Vukovar tuženiku.

Medjutim tužitelj je robu utovarao već 7.XII 1969. i prevezao u Vukovar. Dana 8.XII 1969. u 7,30 sati vozači tužiteljevi prijavili su se u poslovnim tuženikovim prostorijama da su robu dovezli i da je roba spremna za istovarivanje. Rečeno im je da se istovarivati ne može radi snijega koji je padao i koji bi ošteti kartonsku ambalažu. Roba nije istovarena ni 8. ni 9.XII 1969, već tek 10.XII 1969. u 16 sati.

Tužitelj smatra da su njegovi kamioni tuženikovom krivnjom u Vukovaru dangubili, pa je stoga ustao mandatom tužbom radi naknade dangubnine utuženog iznosa.

Okružni privredni sud u Rijeci izdao je platni nalog kojim je naloženo tuženiku da plati tužitelju utuženi iznos.

Pravodobnim prigovorom tuženik je osporio utuženu tražbinu u cjelini kako u osnovi tako i u iznosu. Predložio je da se platni nalog ukine.

Nakon provedenog postupka prvostepeni sud je donio pobijanu presudu kojom je platni nalog održao na snazi. U obrazloženju pobijane presude navodi se da je sud utvrdio da je tužitelj primio nalog od tuženika da se roba dopremi 8. XII 1969. u Vukovar. Tužitelj je po tom nalogu postupio i u odredjeno vrijeme stigao na mjesto odredišta. Roba nije odmah istovarivana da ne dodje do oštećenja kartonskih kutija, pa je tuženik dužan da nadoknadi tužitelju vrijeme čekanja, odnosno dangubninu. Sud smatra da je iznos tužbenog zahtjeva dokazan tužiteljevom kalkulacijom.

Protiv prvostepene presude tuženik je uložio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrdjenoga činjeničnog stanja, zbog bitnih povreda parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava.

U žalbi se navodi da je vozar dužan besplatno stati na raspolaganje primaocu robe u slučajevima kad atmosfere prilike ne dopuštaju istovar. Tuženik je dokazao potvrdom Republičkog hidrometeorološkog zavoda da je 8. i 9. XII 1969. padao u Vukovaru snijeg, pa i 10. XII 1969. do 12 sati. Prigovor iznosu tužbenog zahtjeva također je osnovan. Tuženik je uputio tužitelju brzojav s nalogom da se kamioni utovare 8. XII 1969. Da se tužitelj držao toga naloga, njegovi kamioni ne bi bili mogli stići u Vukovar prije početka radnog vremena na dan 9. XII 1969. Medjutim kamioni su stigli u Vukovar 7. XII 1969. u 23 sata i ljudi su se javili tuženiku 8. XII 1969. u 7,30 sati. Prema tome tužitelj je na svoj rizik uputio kamione u Vukovar cijeli jedan dan ranije. Tužitelj je trebao biti tuženiku na dispoziciji s dopremljenom robom tek 9. XII 1969. Nije točno da je tužitelj čekao s kamionima do 12. XII 1969. nego do 10. XII 1969. u 16 sati, kad su kamioni bili istovareni. Primjereno vrijeme za istovar pet kamiona s 35.000 limenki ne može biti kraće od jednog radnog dana. Moglo bi se reći da je tužitelj trpio zbog dangube tek 10. XII 1969. i to pod uvjetom da vremenske prilike nisu ometale normalan istovar. Znači da je tuženik zadržao tužiteljeve kamione samo dana 10. XII 1969. od 7 do 16 sati. Prema tome tužitelj nema prava na dangubninu za dva dana.

Žalitelj je predložio da se pobijana presuda ukinu ili preinači.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i stvar vratio prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

Istina je da je tuženi izdao telegrafskim putem tužitelju nalog da utovari robu, koja se nalazila u Kikindi, dana 8.XII 1969. godine. Nastupom toga dana tužitelj je imao pravo, ako mu je roba bila dostupna, a bila je, da započne utovarivati i odmah zatim da krene u Vukovar. Ako je dakle tužitelj mogao od početka dana 8.XII 1969. robu utovariti i odmah zatim noću krenuti i noću voziti, te stići u Vukovar istoga dana do 7,30 sati, onda mu treba priznati dangubu od toga časa pa do časa kad je roba doista bila istovarena, odbivši vrijeme potrebno za istovarivanje.

Prema tome, kod računanja zahtjeva za naknadu dangube u predmetnom slučaju potrebno je od tužiteljeva obračuna u pogledu računanja vremena odbiti u prvom redu vrijeme potrebno za utovarivanje robe u Kikindi, računajući kao idealan slučaj od nula sati 8.XII 1969. Koliko je potrebno za utovar kamiona potrebno je u sporu utvrditi vještačenjem (sat, dva ili tri). Budući da kamion odmah nakon utovara kreće na put, potrebno je utvrditi koliko je sati normalnog prijevoza potrebno od Kikinde do Vukovara. Nadalje, u vrijeme na koje tuženi kao naručitelj ima pravo spada i vrijeme istovara kamiona u Vukovaru. Prema tome, sve vrijeme potrebno za utovar, prijevoz i istovar kamiona, računajući od nula sati 8.XII 1969, do dolaska pod najboljim okolnostima odbiti od ukupno traženog vremena dangube.

Tuženik je prigovorio iznosu i zapravo obračunu dangubnine, pa je opravdanost iznosa tužbenog zahtjeva trebalo utvrditi putem vještaka, jer sud o tome nema znanja, a kalkulacija tužiteljeva ne može se uzeti kao dokaz.

U nastavku postupka prvostepeni sud će provesti dokaze kojima će utvrditi, obzirom na gornje primjedbe ovoga suda, koliko su tužiteljevi kamioni stvarno dangubili i kolika bi bila primjerena naknada za tu dangubu.

J.B.